

Les 2 Ik kan antwoorden op vragen zoeken in teksten.

Hengelvis

In het pikkedonker van de **diepzee** zwemmen monsters rond waar we niks van weten. Ze hebben enorme ogen, **buitensporig grote kaken** en tanden als zwaarden.

Eén van die monsters is de hengelvis. Het vrouwtje heeft op haar kop een spriet. Aan het eind van die spriet zit een lichtje. In **de waanzinnige duisternis** zwemmen andere diepzeedieren erheen en zien ze niet dat achter dat gezellige lampje een muil zit die hapt.

Hengelvissen kunnen vissen **opslokken** die tweemaal zo groot zijn als zij zelf. Doordat het voedsel zo **schaars** is, moeten ze soms meerdere dagen toekomen met een kleine maaltijd.

uit Bibi's bijzondere beestenboek, Bibi Dumon Tak, Querido, 2006

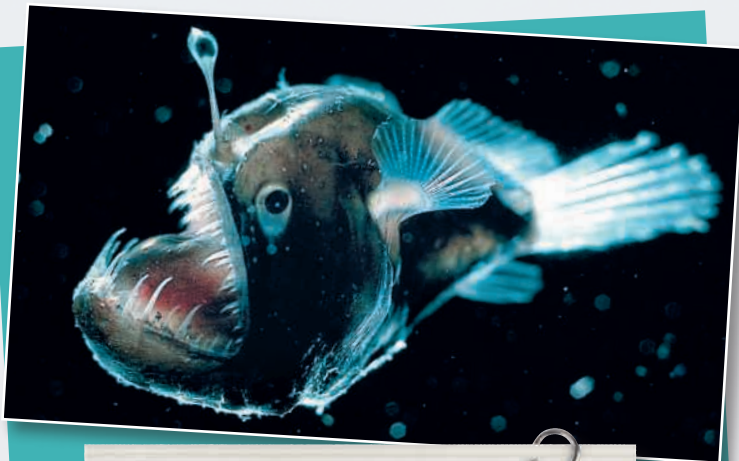
1 Wat bedoelt de schrijver hiermee? Noteer.

buitensporig grote kaken extreem grote kaken

de waanzinnige duisternis de mooie maar onbekende duisternis

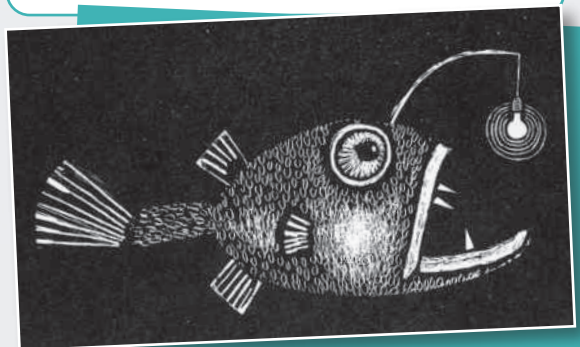
2 Wat is er niet juist aan onderstaande prent? Noteer.

Er hangt geen echte lamp.

HENGELVIS

grootte	3 tot 20 centimeter
leefgebied	de diepere wateren van de Atlantische, Grote en Indische Oceaan
menu	andere diepzeevissen

gewerveld:
vis

Aardvarken

Dit is het eenzaamste zoogdier ter wereld. Hij is geen familie van het varken en eigenlijk loopt er nergens familie rond van dit verloren beestje. Alsof dat nog niet genoeg is, scharrelt hij ook nog eens **moederziel alleen** over het veld.

Overdag schuilt het aardvarken in een hol onder de grond, soms wel 13 meter diep. **Pas als de maan hoog aan de Afrikaanse hemel staat**, kruipt hij naar buiten. Daar trippelt hij **over de nachtelijke vlakke** op zoek naar mieren. Als hij die gevonden heeft, graaft hij de harde grond open en laat hij zijn kleverige en lange tong naar beneden zakken en zo vist hij zijn maaltijd op.

Hij is niet alleen eenzaam, maar ook geheimzinnig. We weten dat hij sneller kan graven dan alle andere dieren en dat er borsteltjes in zijn neus zitten die ervoor zorgen dat er geen aarde mee naar binnen komt. We weten ook dat hij niet zo goed kan zien. Als hij op de vlucht slaat, botst hij namelijk tegen struiken en bomen.

uit Bibi's bijzondere beestenboek, Bibi Dumon Tak, Querido, 2006

3 Waar leeft het aardvarken?
Onderstreep.
Wanneer zie je hem?
Markeer.

AARDVARKEN

grootte	60 centimeter
leefgebied	<u>Afrika, ten zuiden van de Sahara</u>
menu	termieten en mieren, zachte insecten en vruchten

4 Schrijf bij elke foto een passende zin. Zoek de informatie in de tekst.

Hij vist met zijn kleverige en lange tong zijn maaltijd op.

Er zitten borsteltjes in zijn neus die ervoor zorgen dat er geen aarde naar binnen komt.

*gewerveld:
zoogdier*

Vingerdier

Het vingerdier (of aye-aye) uit Madagaskar is verzot op sappige **larven**, maar de lekkerste insecten leven verborgen in bomen. Het vingerdier gebruikt zijn trommelkunst en zijn bijzonder goede oren om ze te vinden. Hij klopt op de schors en luistert of er een holle gang is. Als dat zo is, maakt hij een gat en gebruikt hij zijn speciale, takachtige vinger om de larven eruit te halen.

Dit kleine nachtdier heeft grote ogen en oren om zijn weg te vinden in het donkere woud. Soms springt hij van boom naar boom. Overdag rust hij hoog in de bomen in een nest van bladeren en twijgen.

uit *Super Nature*, Derek Harvey, Dorling Kindersley, 2013

VINGERDIER

grootte	40 centimeter
leefgebied	<u>regenwoud</u>
menu	larven, zaden, fruit en nectar
kloptempo	8 keer per seconde

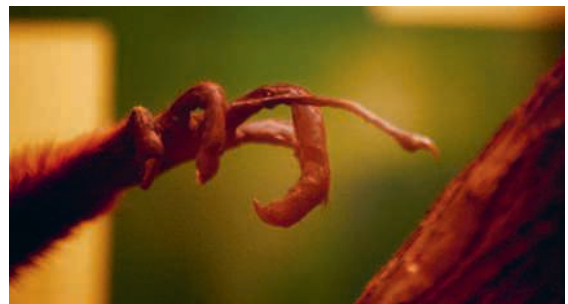

5 Onderstreep in de tekst waar dit dier woont.

6 Markeer de grootte van het beest.

7 Waarvoor gebruikt het dier zijn lange vinger? Noteer.

Om larven uit de schors te halen.

8 Hoeveel keer kun jij met je vinger op je bank trommelen?

_____ keer per seconde

*gewerveld:
zoogdier*

Zeepaardje

Zeepaardjes zwemmen rechtop, hebben een beweeglijke nek en hun kop staat in een rechte hoek ten opzichte van de rest van hun lijf. In plaats van schubben hebben ze beenplaatjes onder hun huid. Ze hebben een kleine bek en eten daardoor alleen kleine diertjes die tussen het wier leven.

Een zeepaardje is een vis die niet zo goed kan zwemmen, daarom grijpt hij zich met zijn staart vast aan een stukje wier. Op die manier kan de stroom hem niet meesleuren.

Als het volle maan is, zoeken de mannetjes en de vrouwtjes elkaar op. Ze strengelen hun staarten om elkaar heen. Daarna gooit het vrouwtje haar eitjes in het **buideltje** van het mannetje. Als de eitjes goed geland zijn, gaat het vrouwtje ervandoor. Het mannetje zorgt goed voor de eitjes. Hij doet er meteen wat zaadjes bij en na een paar weken worden er kleine zeepaardjes geboren. Die zwemmen zo zijn buidel uit, de wijde zee in.

9 Welk dier heeft ook een buidel? Noteer.

een kangoeroe

De rugvin van het zeepaardje zorgt ervoor dat het dier vooruitgaat. De vin beweegt ongeveer 40 keer per seconde heen en weer. Toch haalt het dier **nauwelijks** snelheid.

uit Bibi's bijzondere beestenboek, Bibi Dumon Tak, Querido, 2006

10 Markeer de zin die bij deze foto past.

© Hans Hillewaert

11 Wat betekent 'nauwelijks'? Kruis aan.

☐ helemaal geen ☒ bijna geen ☐ heel veel

ZEEPAARDJE

grootte	3 tot 35 centimeter
leefgebied	ondiepe kustwateren
menu	kleine zwemmende diertjes

12 Wie zorgt voor de eitjes?

Kruis aan en onderstreep de zin die je dat vertelt.

☒ het mannetje ☐ het vrouwtje

gewerveld:
vis

Prieelvogel

Aan de andere kant van de wereld woont de prieelvogel. Een prieelvogel bouwt nesten zo mooi als **tuinhuisjes**. Ze staan in het bos op de grond. Er liggen spullen in, die de vogel in het bos vindt en daar verzamelt.

13 Zoek op wat 'prieel' betekent. Omkring in de tekst het synoniem.

De prieelvogel houdt van versieren. Eerst bouwt hij een nest waar hijzelf wel honderd keer in past. Daarna gaat hij op zoek naar stukjes **slangenveld**, **slakkenhuisjes**, **steentjes** die glimmen, **bloempjes**, **blaadjes** ... **Besjes** kauwt hij kapot en met het sap verft hij de takjes van zijn kamer rood of blauw. Als hij klaar is met zijn nest, wacht hij op een vrouwtje.

Als er een vrouwtje komt, moet de prieelvogel dansen en fluiten. Het is een heel karwei! Soms voor niks, want vaak gaat het vrouwtje na een rondje kijken gewoon weer weg. Dan moet het mannetje weer wachten ... en intussen de verdorde bloemen verversen. Hij blijft versieren. Niet alleen zijn nest, maar ook de vrouwtjes.

14 Kleur met een **blauw** kleurpotlood wat de prieelvogel verzamelt om zijn nest te versieren.

Prieelvogels zijn blauw en ook hun lievelingskleur is blauw. Als ze geen blauwe bloemen of bessen kunnen vinden, gebruiken ze **afval** als **decoratie**.

uit *Super Nature*, Derek Harvey, Dorling Kindersley, 2013

15 Het werkwoord 'versieren' heeft twee betekenissen. Wat versiert de prieelvogel? Noteer.

- zijn nest
- vrouwtjes

PRIEELVOGEL

grootte	25 centimeter
leefgebied	regenwoud (Oost-Australië)
menu	fruit, zaden, bladeren, nectar en kleine dieren

Luiaard

Een luiaard doet er een dag over om van de ene boom naar de volgende te verhuizen, maar hij kan er ook voor kiezen om bijna niet te bewegen. Luiaards hoeven zich niet te haasten, want ze zijn omringd door voedsel (bladeren) en zijn goed **gecamoufleerd**. Ondersteboven hangend in een boom met hun lange klauwen om een tak gekromd, zijn ze hoog in het gebladerte bijna niet te onderscheiden.

De vacht van een luiaard heeft vaak een groene tint, afkomstig van de algen die in het vochtige regenwoud voorkomen.

Luiaards vermijden de grond. Ze zijn er erg kwetsbaar. Ze kunnen alleen onhandig kruipen. Soms klimmen ze naar beneden om van boom te wisselen of om bijvoorbeeld te plassen.

uit *Super Nature*, Derek Harvey,
Dorling Kindersley, 2013

16 Vul aan. Een luiaard is goed gecamoufleerd want ...

zijn vacht heeft een groene tint door de algen.

17 Onderstreep een zin in deze tekst die bij deze foto hoort.

uit *Springende pinguïns en lachende hyena's*,
Jesse Goossens en Marije Tolman, Lemniscaat, 2013

LUIAARD

grootte 40 tot 75 centimeter
leefgebied regenwoud (Midden- en Zuid-Amerika)
menu bladeren en **scheuten** van bomen

*gewerveld:
zoogdier*

camoufleren
de decoratie
de diepzee

de larve

moederziel alleen
opslokken
schaars
de scheut
de termiet

onzichtbaar of onopvallend maken
versiering
deel van de oceaan zonder zonlicht
(dieper dan 500 tot 1000 meter)
eerste levensfase van een diertje,
zoals een rups voordat hij een vlinder wordt
helemaal alleen
gulzig opeten
zeldzaam, moeilijk te vinden
nieuwe stengel van een plant
soort insect dat in grote groepen leeft